

**

Repressief beleid bij kwetsbare vrouwen doet meer kwaad dan goed

Professor
Frieda
Matthys is
diensthoofd
psychiatrie in
UZ Brussel.

De discussie deze week over verplichte anticonceptie heeft tot veel emotionele reacties geleid en ook tot genuanceerde ethische en filosofische beschouwingen. Eén aspect is echter te weinig belicht. De overgrote meerderheid van de vrouwen heeft het beste voor met hun kind. Ze begrijpen en accepteren dat sommige situaties niet ideaal zijn om een kind te krijgen en zijn meestal bereid steun en hulp te aanvaarden. Ze proberen ook hun gedrag in de mate van het mogelijke aan te passen.

Als ze zich gedwongen voelen of vrezen dat hun vrijheid of zelfs hun kind zal worden afgenomen, verliezen ze hun vertrouwen en keren ze zich van de hulpverlening af. Dat impliceert dat hun levenswijze en hun druggebruik niet meer bespreekbaar zijn, hun zwangerschap niet opgevolgd wordt en dat ze ook zullen proberen de zorg voor hun kind aan alle toezicht te onttrekken. Ze verdwijnen van de radar en trekken zich zonder hulp uit de slag.

Vrouwen motiveren tot effectieve anticonceptie blijkt nochtans goed mogelijk, zoals een onderzoek in Tilburg (Rijlaarsdam, 2017) aantoonde. Er zijn wel hinderpalen, in de eerste plaats financiële. Bij een aantal vrouwen is er wel de wens om anticonceptie te gebruiken, maar ze hebben er het geld niet voor. Gebrek aan kennis is een tweede belangrijke factor: vaak zijn er grote misvattingen over vruchtbaarheid en anticonceptie. Ook bij hulpverleners zijn er overigens soms hiaten.

Vertrouwensrelatie

Bij meervoudig kwetsbare vrouwen is het niet duidelijk wie van de hulpverleners zich verantwoordelijk voelt om het onderwerp kinderen, kindereens en anticonceptie ter sprake te brengen, niet alleen theoretisch, maar concreet, met eventueel onmiddellijke afspraak bij een arts. Zeker bij vrouwen die negatief tegenover anticonceptie staan, moet energie en tijd gestoken worden in het bespreken van het thema en het achterhalen van waar de weerstand ligt. Dat kan binnen een vertrouwensrelatie en zal meerdere gesprekken vergen. Het bespreken van seksualiteit is voor veel vrouwen niet vanzelfsprekend, maar ook voor veel hulpverleners niet.

De belangrijkste hinderpaal is vaak de grote, als existentieel te beschouwen kindereens, die voldoende begrepen en gehonoreerd moet worden alvorens over de negatieve aspecten van een zwangerschap te spreken.

Dat proces vraagt tijd (het onderzoek in Tilburg spreekt van vijf uur per persoon) en een juiste attitude: respect, empathie, rekening houden met de sociale context en niet te snel opgeven. Het recente initiatief van minister Maggie De Block (Open Vld), Born in Brussels, is zeker hoopgevend. Het probeert enerzijds deze kwetsbare zwangere vrouwen te vinden en waar mogelijk ook samen te brengen om elkaar te steunen, en anderzijds de continuïteit en de samenwerking van de zorgverleners te optimaliseren.

Trekt men de andere kaart – dreigen met uithuisplaatsing van de kinderen, met gedwongen opname, met verplichte anticonceptie – dan is een vertrouwensrelatie niet mogelijk. Dan zullen deze vrouwen zich afwenden van de hulpverlening en zonder kennis van zaken en zonder ondersteuning zwanger worden en hun zwangerschap uitdragen in nog veel ongezonder omstandigheden. En wat meer is: het wantrouwen van kwetsbare mensen in de hulpverlening zal toenemen, evenals het negatieve stigma dat rust op mensen met een verslaving.

► De kindereens van kwetsbare vrouwen is de grootste hinderpaal. Die moet voldoende begrepen en gehonoreerd worden. © SHUTTERSTOCK

Als vrouwen zich gedwongen voelen of vrezen dat hun vrijheid of zelfs hun kind afgenomen zal worden, keren ze zich van de hulpverlening af

Vrouwen, of ze verslaafd zijn of niet, willen altijd het beste voor hun kind. Soms kunnen ze dat niet realiseren. Dan komt het erop aan hen informatie, steun, positieve bekrachtiging en een perspectief te bieden. Doorgaans willen ze maar al te graag meegaan in een positief verhaal.

Laagdrempelig

De roep om een wettelijke regeling heeft te maken met de onmacht die we voelen bij de schrijnende situaties waar we geen vat op krijgen. Door meer te investeren in laagdrempelige hulpverlening die deze kwetsbare vrouwen steunt en versterkt, kunnen we heel wat situaties verbeteren. Ze helemaal voorkomen, zullen we niet kunnen, ook niet met een repressief beleid.

Intussen zou een dergelijke regelgeving juist meer schade dan positieve effecten met zich kunnen brengen.

Tegenwind
De gamin is intact

Dissidentie
mag ook.
Onder die
vlag vaart
Hugo
Camps op
donderdag.

Michel Preud'homme is een troost voor alle senioren. De coach die vandaag 60 wordt, heeft onverminderd de lijflustigheid van een draaitol. Nooit is hij helemaal stil: hij springt, ijsbeert, kuert en laat alle emoties aflezen aan de motoriek van zijn benen. Geen spoor van jicht, niets aan dat jarige lijf is vertraagd.

Jeunehomme.

Ook bijzonder: de coach is puur nationaal. Aan zijn lijf geen deelstatengedoe. Dat hij uit Ougrée komt is niet relevant meer. Iedereen is vergeten dat hij van origine een Waal is. Dit voetbalpauze is van het hele land, in welke taal hij zich ook uitdrukt. De enige die hem daarin voorging, was Raymond Goethals. Nationaal icoon tussen de terrils: *il faut le faire*.

Van zijn kinderen weten we dat hij zijn leeftijd zoveel mogelijk probeert te verdoezelen. Michel wordt niet graag aangesproken als zestiger. De kampels die hij vanuit zijn jeugd kende, waren dan stokoud. En zo wil hij niet langs de lijn staan. Hij bestaat uit vuur en dat moet naar buiten kunnen op elk ogenblik van de dag. Vragen of de siësta hem goed heeft gedaan, is een belediging. Preud'homme wil tijdloos zijn.

Ook daarom heeft hij zijn uiterlijk lichtjes aangepast. Geen vale roltruien meer, hip hemdje en jasje, de haren altijd geföhnd en sinds kort een schilderbaardje. Meer de artiest dan de coach in vorm gegoten. Artiest is hij zijn hele leven geweest, in zijn hoofd en in zijn parades. Altijd klaar om in brons te worden gegoten. Met die scherpe lijnen in het gezicht en de frons in het voorhoofd, sponsachtig mooi.

Vijftig jaar na zijn aansluiting bij Standard is hij nog steeds van top tot teen voetballer. Twintig jaar na zijn laatste wedstrijd voor Benfica kan hij morgen weer onder de lat. Dan wordt het perspectief van een rollator wurgend. Dan wil je geen zestig zijn.

Dat leeftijd de mens voltooit, het zal allemaal wel, maar nog even niet. Toch is hij veranderd. Minder zwaailicht langs de lijn, de emoties halvelings gecontroleerd, het schuim op de bek minder frequent. Spreek je Preud'homme buiten de wedstrijd, hoor je een wijze man. Bij de gedachte aan zijn kinderen slaan de woorden aan het kabbelen. Dan wordt de gewezen globetrotter een hakkelend wezen. Ook als gevoelsmens extreem.

Preud'homme is een kampioenenmaker, zie KV Mechelen, Standard, Club... Als coach beantwoordt hij volledig aan de totale mens die model staat voor Louis van Gaal. Het recht op falen is niet toegestaan. In zijn kielzog wordt iedereen herschepen in Feuer Und Flamme. Hij zoekt de grenzen op van het slepende en dwepende. Hij coacht alsof de dood hem op de hielen zit. Voetbal is nu eenmaal groter dan het leven.

Die avond in Enschede was hij een zeer uitbouwbaar mens. Als coach van FC Twente loerde hij in een hotel waar alle vreugde van het zonlicht was verstorven in brak behang. Ik vroeg hem waarom hij zijn esthetisch gevoel zo martelde. Hij zat er niet mee, zei hij: "Decor is niet de spiegel van de mens." Die avond verdeigde hij terloops Michel Daerden: ongemeen intelligent, zelfs als hij wat gedronken heeft. Verder verklaarde hij zich vrij van heimwee. "Voetbal als veeleisende maitresse, het kan niet anders." Hij zei dat dat ook gold voor jonge spelers.

Michel Preud'homme 60? Een gamin voert de vlag.

MATTHYS

CAMPS

brieven

Michael Freilich en de N-VA

Als Michael Freilich in zijn discours telkens het woord Palestijn vervangt door Israël, dan ziet hij meteen hoe belachelijk zijn commentaren zijn op de situatie daar. Je kunt toch alleen maar gruwen van de uitspraak dat de Gazastrook "niet bepaald oorlogsgebied" is... zolang je als Palestijn maar wegblijft uit door Israël verboden zones van je eigen "land".

Stefaan Reel

Verplichte anticonceptie

Ik denk niet dat John Crombez aan de alarmbel trekt om louter populistische redenen (DM 23/1). Eerder is hij bezorgd om het leven van een gedroegerde baby en de ontwenningverschijnselen die naar het schijnt zo verschrikkelijk zijn. Maar het moet gezegd: iemand verplichten tot anticonceptie is nooit de juiste remedie. Democratie ligt heel gevoelig.

Eddy Wolfs, Tremelo

van 9 tot 5

